

دینداری در فضای مجازی

با تأسی از آموزه‌های اسلامی و مفاهیم سواد رسانه‌ای

مؤلفین:

حسن نمازی

(جابر پوربانه - سید امیر قاسمی)

تابستان ۱۴۰۰

نمازی، حسن، ۱۳۴۸ -	سرشناسه
دینداری در فضای مجازی با تأسی از آموزه های اسلامی و مفاهیم سواد رسانه ای/ مولفین حسن نمازی، جابر پوریانی، سارا میرقاسمی.	عنوان و نام پدیدآور
تهران: انتشارات پشتیبان، ۱۴۰۰.	مشخصات نشر
۱۹۹ ص.	مشخصات ظاهری
978-622-255-429-3	شابک
فیفا	وضعیت فهرست نویسی
کتابنامه: ص. ۱۹۱.	یادداشت
فضای مجازی -- تأثیر	موضوع
Cyberspace -- Influence	موضوع
فضای مجازی -- جنبه های مذهبی -- اسلام	موضوع
Cyberspace -- Religious aspects -- Islam	موضوع
سواد رسانه ای -- جنبه های مذهبی -- اسلام	موضوع
Media literacy -- Religious aspects -- Islam*	موضوع
فضای مجازی -- جنبه های اخلاقی	موضوع
Cyberspace -- Moral aspects	موضوع
پوریانی، جابر، ۱۳۵۴ -	شناسه افزوده
میرقاسمی، سیدساراء، ۱۳۶۱ -	شناسه افزوده
HM۸۵۱	رده بندی کنگره
۳۰۳/۴۸۳۳	رده بندی دیویی
۸۴۱۶۱۲۷	شماره کتابشناسی ملی
فیفا	اطلاعات رکورد کتابشناسی

نام کتاب: دینداری در فضای مجازی؛ با تأسی از آموزه های اسلامی
و مفاهیم سواد رسانه ای
تألیف و گردآوری: حسن نمازی - جابر پوریانی - سارا میرقاسمی
ویراستار: معصومه اشتری
ناظر ویراستار: مرتضی چشمه نور
صفحه آرا: علی مهدی زاده
طراح جلد: زهرا مهدوی
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰
ناشر: انتشارات پشتیبان
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

تلفن تماس: ۰۲۱ - ۸۶۰۳ ۶۴۲۳ - ۰۲۱ - ۸۶۰۳ ۶۴۲۸ - تلفکس: ۰۲۱ - ۸۶۰۳ ۶۴۲۸

صندوق پست الکترونیک: Pub.Poshtiban@chmail.ir

تارنمای انتشارات پشتیبان: www.PoshtibanPress.ir

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه
۱۷	فصل اول: سواد رسانه‌ای اسلامی
۱۹	تعاریف نوین سواد رسانه‌ای
۲۰	مهارت‌های سواد رسانه‌ای از دیدگاه نظریه‌پرداز «جیمز پاتر»
۲۱	مؤلفه‌های سواد رسانه‌ای
۲۱	سواد رسانه‌ای اسلامی چیست؟
۲۴	تعریف سواد رسانه‌ای اسلامی
۲۵	فصل دوم: شاخص‌های سواد رسانه‌ای اسلامی
۲۷	تقوا (دین‌داری و اخلاق‌مداری)
۲۷	تقوا (دین‌داری و اخلاق‌مداری) از منظر قرآن کریم
۲۷	تقوا از منظر بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)
۲۸	اخلاق رسانه‌ای
۳۰	نیکو و گزیده‌گویی
۳۰	نیکو و گزیده‌گویی از منظر قرآن کریم
۳۰	نیکو و گزیده‌گویی در رسانه‌ها
۳۱	احترام و ادب
۳۱	احترام و ادب از منظر قرآن کریم
۳۱	رعایت ادب اسلامی
۳۴	احترام و ادب در شبکه‌های اجتماعی از منظر سواد رسانه‌ای
۳۵	نکاتی را که در شبکه‌های اجتماعی باید رعایت کنیم
۳۶	امانت‌داری
۳۶	امانت‌داری از منظر قرآن کریم
۳۷	امانت‌داری در فضای مجازی
۳۸	آرامش‌بخشی و پرهیز از تشویش

۳۸	آرامش بخشی و پرهیز از تشویش از منظر قرآن و روایات
۴۰	آرامش بخشی و پرهیز از تشویش در رسانه ها
۴۵	شایعه پراکنی
۴۷	راهکارهای سواد رسانه ای در تشخیص شایعه
۴۹	تهمت و افترا
۵۰	تهمت و افترا در بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
۵۰	تهمت و افترا در فضای مجازی
۵۱	عیب گویی
۵۲	عیب گویی در فضای مجازی از منظر سواد رسانه ای
۵۳	پاره حقیقت گویی و شبهه افکنی
۵۳	حذف عمدی یکی از عناصر
۵۴	حق جوئی و حقیقت گویی
۵۷	افشاگری
۵۷	افشاگری از منظر قرآن کریم
۵۷	افشاگری از منظر روایات
۵۸	افشا کردن در رسانه های جمعی
۵۹	افشا کردن مسائل دیگران
۵۹	خود افشاگری یا سوت زنی
۶۰	رویت پذیری
۶۰	رویت پذیری در قرآن کریم
۶۲	استهزاء و تمسخر
۶۲	استهزاء در قرآن کریم
۶۳	سخنره کردن و تمسخر نمودن در رسانه
۶۴	سواد رسانه ای و مسخره کردن دیگران
۶۴	انتخاب آگاهانه
۶۴	انتخاب آگاهانه از دیدگاه قرآن کریم
۶۵	انتخاب آگاهانه از دیدگاه سواد رسانه ای
۶۵	سوء ظن یا گمان بد

مقدمه

دیرزمانی است که رسانه‌ها به‌عنوان ابزار انتقال پیام، جایگاهی فراتر از اطلاع‌رسانی و سرگرمی پیدا کرده‌اند، بعد از انقلاب اسلامی و ایجاد بستر انقلاب فرهنگی، نگاهی تربیتی نسبت به رسانه‌ها شکل گرفت. امام خمینی (ره) در این باره بسیار تأکید داشته‌اند: «رادیو و تلویزیون یک دستگاه آموزشی است. سینما یک دستگاه آموزشی است. باید دستگاه‌ها را به‌طور مسالمت، به‌طور صحیح، به‌طور سلیم اداره کرد».^۱

تا زمانی که انحصار تولید محتوا در دست رسانه‌های سنتی بود، تلاش می‌شد رسانه به‌عنوان ابزاری در جهت اشاعه فرهنگ ایرانی-اسلامی در نظر گرفته شود. با ظهور و بروز شبکه‌های اجتماعی در بستر فضای مجازی، تولید محتوا به شکل عمومی تبدیل به فرصتی شد که در اختیار همه افراد قرار گرفته است. در عصر فرا ارتباطات، پدیده دیجیتال‌یسم در ساحت جهانی فرهنگ و سیاست، پیش روی اندیشمندان و متخصصان قرار گرفته است و رسانه‌های ارتباطی را تبدیل به کانال‌ها و ابزارهای مهمی برای شکل‌دهی به شناخت و آگاهی سیاسی. هوشیارسازی، جهت‌دهی شهروندان و گروه‌های سیاسی و اجتماعی کرده است.

۱. روح‌الله موسوی خمینی، صحیفه امام، ج ۶، ص ۴۱۲، ۵/۱/۵۸.